

311

SENÁT

PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY

12. funkční období

311

Mimořádné zasedání Evropské rady (1. a 2. října 2020) –
závěry

2020

Evropská rada

Brusel 2. října 2020
(OR. en)

EUCO 13/20

CO EUR 10
CONCL 6

POZNÁMKA

Odesílatel: Generální sekretariát Rady

Příjemce: Delegace

Předmět: Mimořádné zasedání Evropské rady (1. a 2. října 2020)
– závěry

Delegace naleznou v příloze závěry, které přijala Evropská rada na výše uvedeném zasedání.

I. COVID-19

1. V Evropské radě proběhla zevrubná debata o otázce řešení pandemie COVID-19. Evropská rada je odhodlána držet v této těžké situaci pospolu a vyzývá Radu, aby společně s Komisí dále zvýšila celkové koordinační úsilí a práci na vyvinutí a distribuci vakcíny na úrovni EU. Evropská rada se k této otázce bude pravidelně vracet.

II. JEDNOTNÝ TRH, PRŮMYSLOVÁ POLITIKA A DIGITÁLNÍ ASPEKTY

2. Dopady pandemie COVID-19 na evropskou i globální ekonomiku budou dlouhodobé. Pandemie zároveň vrhá světlo na silné stránky Evropy i na oblasti, ve kterých EU postrádá nezávislost. Pro inkluzivní a udržitelný růst, konkurenceschopnost, zaměstnanost, prosperitu a působení Evropy na celosvětové scéně má právě nyní nebývalý význam silná hospodářská základna.
3. V červenci se Evropská rada dohodla na bezprecedentním balíčku opatření na podporu oživení, jehož cílem je čelit dopadům pandemie COVID-19 na naše ekonomiky a společnosti a podpořit výrazné oživení Evropy a transformaci a reformu našich ekonomik. Toto oživení se bude opírat o ekologickou transformaci a o digitální transformaci coby dva pilíře, které se vzájemně posilují a spolu se silným a prohloubeným jednotným trhem budou stimulovat nové formy růstu, podpoří soudržnost a konvergenci a zvýší odolnost EU. Dosažení strategické autonomie při zachování otevřené ekonomiky je jedním z klíčových cílů Unie.

Jednotný trh a průmyslová politika

4. Evropská rada zdůrazňuje, že je třeba se co nejdříve vrátit k běžnému fungování jednotného trhu. To však nestačí: využijeme zkušenosti, které jsme během krize způsobené COVID-19 získali, odstraníme přetrvávající roztržičnost, překážky a slabá místa a zintenzívníme naše ambice. Evropská rada potvrzuje závěry Rady ze dne 21. září 2020 o prohloubeném jednotném trhu v zájmu silného hospodářského oživení a konkurenceschopné a udržitelné Evropy a vyzývá konkrétně k:

- důslednému uplatňování a prosazování pravidel jednotného trhu v souladu s akčním plánem Komise pro prosazování jednotného trhu;
 - odstranění zbývajících neopodstatněných překážek, zejména v oblasti služeb, přičemž je třeba se vyvarovat vytváření překážek nových;
 - aktualizaci evropského rámce pro hospodářskou soutěž, aby bylo zajištěno, že bude vyhovovat výzvám spojeným s ekologickou transformací a digitální transformací, jakož i vyvíjejícímu se globálnímu kontextu. Tento rámec musí vymezovat jasná pravidla pro hospodářské subjekty a podporovat inovace, mimo jiné v digitálním odvětví. Je třeba zvážit možnost přijetí pravidel týkajících se systémové úlohy a odpovědnosti on-line platformem s významnými síťovými účinky. Evropská rada se zájmem očekává závěry probíhajícího přezkumu pravidel hospodářské soutěže, který provádí Komise a jehož první výsledky by měly být k dispozici v roce 2021. V této souvislosti je třeba zohlednit dopady globalizace a vznik digitální ekonomiky;
 - vytvoření nového systému globální ekonomické správy na základě ambiciózní a vyvážené agendy v oblasti volného obchodu, jejímž základem bude WTO, přičemž se zároveň budeme chránit před nekalými praktikami a zneužíváním a zajišťovat reciprocitu. Je třeba modernizovat nařízení o prosazování pravidel, urychlit práci na návrhu týkajícím se nástroje pro mezinárodní zadávání veřejných zakázek a vytvořit další nástroje pro řešení deformačních účinků zahraničních subvencí na jednotný trh;
 - investicím do vzdělávání, odborné přípravy a účinného využívání dovedností s cílem zlepšit zachovávání a vytváření pracovních míst, podpořit hospodářskou a sociální prosperitu a provádět nezbytné politiky sociální ochrany v souladu se Smlouvami.
5. EU musí provádět ambiciózní evropskou průmyslovou politiku, má-li být její průmysl udržitelnější, ekologičtější, konkurenceschopnější na celosvětové úrovni a odolnější. Evropská rada vyzývá Komisi, aby určila strategické oblasti, v nichž EU postrádá nezávislost – zejména v rámci nejcitlivějších průmyslových ekosystémů, například v souvislosti se zdravím – a aby navrhla opatření, jimiž lze nezávislost v těchto oblastech zvýšit, mimo jiné prostřednictvím diverzifikace výrobních a dodavatelských řetězců, zajištění strategického vytváření zásob a podpory výroby a investic v Evropě. Vyzývá k:

- zajištění rovných podmínek, regulačního prostředí a rámce státní podpory, které budou příznivé pro inovace a usnadní plné zapojení malých a středních podniků;
- navazování nových průmyslových vazeb, mimo jiné v oblasti surovin, zdravotnického vybavení, mikroprocesorů, zabezpečených telekomunikačních sítí, nízkouhlíkových odvětví a průmyslových cloudů a platforem;
- posílení podpory pro významné projekty společného evropského zájmu týkající se baterií a mikroelektroniky, které již probíhají, i pro ty, které v současnosti vypracovávají členské státy a průmysl v rámci různých aliancí (týkajících se například internetu věcí či čistého vodíku), s cílem překonat selhání trhu a umožnit průlomové inovace. Evropská rada vyzývá Komisi, aby byla členským státům při vývoji nových významných projektů společného evropského zájmu nápomocna. Vybízí rovněž k dalšímu posílení součinnosti mezi využíváním finančních prostředků EU a vnitrostátních finančních prostředků, pokud jde o klíčové technologické projekty, a to při zajištění transparentnosti a otevřené účasti malých a středních podniků;
- rozvoji autonomie EU v kosmickém odvětví a vytvoření integrovanější průmyslové základny obrany.

Digitální aspekty

6. Přejít k digitalizaci v Evropě je zapotřebí urychlit, přičemž v kontextu pandemie COVID-19 se tato skutečnost projevuje zvláště zřetelně. Příležitostí, které přechod k digitalizaci nabízí, je nutno využít v zájmu posílení naší hospodářské základny, zajištění naší technologické suverenity, posílení naší globální konkurenceschopnosti, usnadnění ekologické transformace, vytváření pracovních míst a zlepšení života občanů. Díky dosažení skutečně digitálního jednotného trhu vznikne domácí rámec, který evropským společností umožní růst a rozšiřovat se.

Evropská rada se zájmem očekává návrh aktu o digitálních službách, který by Komise měla předložit do konce letošního roku, a vyzývá Komisi, aby do března roku 2021 předložila komplexní „digitální kompas“, ve kterém budou stanoveny konkrétní digitální ambice EU do roku 2030. Uvedeným kompasem by měl být zřízen monitorovací systém pro evropské strategické digitální kapacity a schopnosti; dále by v něm měly být nastíněny prostředky pro naplnění našich ambicí spolu s klíčovými milníky.

7. Má-li být EU z digitálního hlediska zcela nezávislá, musí vybudovat skutečně digitální jednotný trh, posílit svou schopnost vymezovat vlastní pravidla, přijímat samostatná rozhodnutí ohledně technologií a budovat a zavádět strategické digitální kapacity a infrastrukturu. Na mezinárodní úrovni bude EU využívat své nástroje a regulační pravomoci k tomu, aby pomáhala utvářet globální pravidla a normy. EU zůstane otevřená všem společnostem, které dodržují evropská pravidla a normy. Digitální rozvoj musí chránit naše hodnoty, základní práva a bezpečnost a současně musí být sociálně vyvážený. Díky takovému přístupu zaměřenému na člověka nabude evropský model na atraktivitě.
8. Na přechod k digitalizaci bude dáno k dispozici přinejmenším 20 % finančních prostředků z facility na podporu oživení a odolnosti, mimo jiné pro malé a střední podniky. Spolu s částkami z víceletého finančního rámce by tyto prostředky měly přispět k plnění cílů obnášejících například:
 - podporu evropského vývoje nadcházející generace digitálních technologií včetně superpočítačů a kvantové výpočetní techniky, technologie blockchain a umělé inteligence zaměřené na člověka;
 - rozvoj kapacit v oblasti strategických digitálních hodnotových řetězců, zejména mikroprocesorů;
 - rychlejší zavádění bezpečných síťových infrastruktur s velmi vysokou kapacitou včetně optických vláken a sítí 5G v celé Evropské unii;
 - posílení schopnosti EU chránit se před kybernetickými hrozbami, vytvářet bezpečné komunikační prostředí, především za využití kvantového šifrování, a zajistit přístup k údajům pro účely justice a vymáhání práva;

- uvolnění veškerého potenciálu digitálních technologií k dosažení ambiciózních cílů opatření v oblasti životního prostředí a klimatu obsažených v červencovém balíčku;
 - modernizaci digitálních kapacit v systémech vzdělávání.
9. Evropská rada vítá evropskou strategii pro data, jež podporuje globální digitální ambice EU vybudovat skutečnou evropskou konkurenceschopnou ekonomiku založenou na datech a současně zajišťuje evropské hodnoty a vysokou úroveň zabezpečení údajů, jejich ochrany a soukromí. Zdůrazňuje, že kvalitní data musejí být snáze přístupná a že je třeba podporovat a usnadňovat lepší sdílení a sdružování dat a interoperabilitu. Evropská rada vítá tvorbu společných evropských datových prostorů ve strategických odvětvích a vybízí Komisi, aby se prioritně zabývala především prostorem pro data z oblasti veřejného zdraví, jenž by měl být zřízen před koncem roku 2021.
10. Evropská rada zdůrazňuje, že je třeba zřídit důvěryhodné, bezpečné a zabezpečené evropské cloudové služby, díky nimž bude možno evropské údaje uchovávat a zpracovávat v Evropě, a to v souladu s evropskými pravidly a normami. Vítá tudíž koncepci federované cloudové infrastruktury EU a vyzývá Komisi, aby v této otázce urychleně pokročila v práci. Na základě objemnějších evropských cloudových kapacit v kombinaci s posilujícím rámcem interoperability by mělo být také možno zavést bezpečná a zabezpečená veřejná i soukromá digitální řešení založená na cloud computingu, včetně zajištění rychlejšího, efektivnějšího, pohodlnějšího a transparentnějšího přístupu ke službám elektronické veřejné správy.
11. Evropská rada potvrzuje závěry Rady o utváření digitální budoucnosti Evropy ze dne 9. června 2020. Vybízí EU a členské státy, aby v plné míře využívaly souboru opatření pro kybernetickou bezpečnost sítí 5G, přijatého dne 29. ledna 2020, a zejména aby uplatňovaly příslušná omezení vysoce rizikových dodavatelů pro klíčová aktiva definovaná jako kritická a citlivá v rámci koordinovaného posuzování rizik v EU. Evropská rada zdůrazňuje, že všichni potenciální dodavatelé technologií 5G musejí být posuzováni na základě společných objektivních kritérií.

12. Aby bylo zajištěno rychlé zavedení sítí 5G v celé EU, Evropská rada rovněž naléhavě vyzývá všechny členské státy, aby do konce tohoto roku předložily Komisi své vnitrostátní plány zavádění sítí 5G, jak je uvedeno v akčním plánu 5G.
13. EU musí v celosvětovém kontextu zastávat čelnou pozici, pokud jde o rozvoj bezpečné, důvěryhodné a etické umělé inteligence. Evropská rada vyzývá Komisi, aby:
 - navrhla způsoby navýšení evropských i vnitrostátních, veřejných i soukromých investic do výzkumu, inovací a zavádění umělé inteligence;
 - zajistila lepší koordinaci a zvýšení množství sítí a synergií mezi evropskými výzkumnými středisky na základě excelence;
 - vypracovala jasnou a objektivní definici vysoce rizikových systémů umělé inteligence.
14. Evropská rada vybízí k vytvoření celounijního rámce bezpečné veřejné elektronické identifikace (e-ID) zahrnující interoperabilní digitální podpisy, jehož prostřednictvím budou mít lidé kontrolu nad vlastní online identitou a údaji, jakož i přístup k veřejným i soukromým a přeshraničním digitálním službám. Vyzývá Komisi, aby do poloviny roku 2021 předložila návrh iniciativy „Evropská digitální identifikace“.

Další postup

15. Otázkám jednotného trhu a průmyslové politiky a digitálním aspektům se bude Evropská rada znovu věnovat na zasedání konajícím se v březnu roku 2021. V této souvislosti rovněž posoudí stav práce zaměřené na důležitou otázku zdanění digitální ekonomiky.

III. VNĚJŠÍ VZTAHY

Východní Středomoří

16. EU má strategický zájem na stabilním a bezpečném prostředí ve východním Středomoří a na rozvoji vzájemně prospěšného vztahu s Tureckem založeného na spolupráci. V tomto ohledu je naprosto zásadním požadavkem, aby probíhal dialog v dobré víře a aby nedocházelo k jednostranným opatřením, která jsou v rozporu se zájmy EU a porušují mezinárodní právo a svrchovaná práva členských států EU. Veškeré spory se musejí řešit mírovým dialogem a v souladu s mezinárodním právem. V této souvislosti Evropská rada opětovně vyjadřuje plnou solidaritu Řecku a Kypru, jejichž svrchovanost a svrchovaná práva musejí být respektovány.
17. EU vítá nedávná opatření k budování důvěry přijatá Řeckem i Tureckem, jakož i oznámení, že obě strany obnoví přímé předběžné rozhovory, jejichž cílem bude vymezení kontinentálního šelfu a výlučné ekonomické zóny obou zemí. V tomto úsilí je nezbytné vytrvat a prohlubovat ho.
18. Zároveň Evropská rada důrazně odsuzuje porušování svrchovaných práv Kyperské republiky, které musí skončit. Evropská rada vyzývá Turecko, aby se podobných kroků, jež jsou v rozporu s mezinárodním právem, v budoucnu zdrželo. Evropská rada zdůrazňuje, že k vymezení kontinentálního šelfu a výlučné ekonomické zóny je třeba přistupovat na základě dialogu a jednání v dobré víře, v plném souladu s mezinárodním právem, a vybízí Turecko, aby akceptovalo kyperskou výzvu k dialogu, jehož cílem má být vyřešení veškerých námořních sporů mezi oběma zeměmi.

19. Evropská rada podporuje urychlené obnovení jednání pod záštitou OSN a je i nadále plně odhodlána zasazovat se o komplexní urovnání kyperského problému v rámci OSN, v souladu s příslušnými rezolucemi Rady bezpečnosti OSN, včetně rezolucí Rady bezpečnosti OSN 550 a 789, jakož i se zásadami, na nichž je založena EU. Ze strany Turecka očekává stejný přístup. EU je připravena jednání aktivně podporovat, mimo jiné po jejich obnovení jmenovat zástupce při zprostředkovatelské misi OSN.
20. Za předpokladu, že bude pokračovat konstruktivní úsilí o zastavení protiprávních činností namířených proti Řecku a Kypru, se Evropská rada dohodla, že v souladu s prohlášením EU a Turecka z roku 2016 zahájí pozitivní politický program EU–Turecko se zvláštním důrazem na modernizaci celní unie a usnadnění obchodu, mezilidské kontakty, dialogy na vysoké úrovni a pokračující spolupráci v otázkách migrace. Evropská rada vybízí svého předsedu, aby za tímto účelem ve spolupráci s předsedkyní Komise a za podpory vysokého představitele vypracoval návrh na oživení programu EU–Turecko.
21. V případě, že k jednostranným krokům nebo provokacím porušujícím mezinárodní právo dojde znovu, EU – připomínajíc a opětovně potvrzujíc mimo jiné předchozí závěry o Turecku z října roku 2019 – využije k obraně vlastních zájmů i zájmů svých členských států veškerých nástrojů a možností, jež má k dispozici, mimo jiné v souladu s článkem 29 SEU a s článkem 215 SFEU.

Evropská rada bude vývoj i nadále pozorně sledovat a nejpozději na svém prosincovém zasedání se k této záležitosti vrátí a případně přijme odpovídající rozhodnutí.

22. Závěrem Evropská rada vybízí k mnohostranné konferenci o východním Středomoří a vyzývá vysokého představitele, aby se zapojil do rozhovorů o jejím uspořádání. Bude třeba, aby se všechny zúčastněné strany dohodly na organizačních záležitostech, jako jsou účast, rozsah a harmonogram. Konference by mohla řešit otázky, v jejichž případě jsou zapotřebí mnohostranná řešení, včetně vymezení mořských hranic, bezpečnosti, energetiky, migrace a hospodářské spolupráce.

Čína

23. Evropská rada vítá ústní zprávu o jednání vedoucích představitelů EU s prezidentem Si Ťin-pchingem, které se uskutečnilo dne 14. září, jakož i podpis dohody o zeměpisných označeních. Zdůrazňuje, že je třeba dosáhnout vyvážených hospodářských vztahů a reciprocity. Připomíná, že je cílem završit do konce tohoto roku jednání o ambiciózní komplexní dohodě o investicích mezi EU a Čínou, která bude řešit existující asymetrie v přístupu na trh, přispěje k zajištění rovných podmínek a stanoví smysluplné závazky v oblasti udržitelného rozvoje. Vyzývá rovněž Čínu, aby dostála svým předchozím závazkům, podle nichž má řešit překážky v přístupu na trh, aby pokročila v otázce nadměrné kapacity a aby se zapojila do jednání o průmyslových subvencích v rámci Světové obchodní organizace.
24. Evropská rada Čínu vybízí, aby převzala větší odpovědnost za řešení globálních výzev. Jedná se zejména o přijetí ambicióznějších opatření v oblasti klimatu v souladu s cíli Pařížské dohody, jakož i v oblasti biologické rozmanitosti a o podporu multilaterální reakce na pandemii COVID-19, zejména pokud jde o léčbu a očkovací látky, nezávislý přezkum mezinárodní reakce v oblasti zdraví a zmírnění dluhového břemene jako nezbytné podmínky pro oživení po pandemii, zejména v Africe. Jako významný krok správným směrem Evropská rada vítá prohlášení prezidenta Si Ťin-pchinga učiněné po videokonferenci vedoucích představitelů, podle něhož bude Čína usilovat o dosažení uhlíkové neutrality do roku 2060.
25. Evropská rada zdůrazňuje, že je vážně znepokojena situací v oblasti lidských práv v Číně, včetně vývoje v Hongkongu a zacházení s příslušníky menšin, jak bylo vyjádřeno na červnovém summitu EU–Čína a na jednání vedoucích představitelů dne 14. září.
26. Evropská rada znovu potvrzuje politický přístup ke vztahům mezi EU a Čínou, který je vymezen ve společném sdělení Komise a vysoké představitelky z března 2019 s názvem „EU–Čína: Strategický výhled“, a vyzývá k dalšímu soudržnému úsilí v zájmu jeho provádění. Vyzývá Komisi a vysokého představitele, aby do března roku 2021 předložili zprávu o pokroku. Se zájmem očekává setkání všech svých členů s prezidentem Si Ťin-pchingem v roce 2021.

Bělorusko

27. Evropská rada odsuzuje nepřijatelné násilí běloruských orgánů vůči pokojným demonstrantům, zastrasování, svévolné zatýkání a zadržování po prezidentských volbách, jejichž výsledky neuznává. Evropská rada plně podporuje demokratické právo běloruského lidu zvolit si prezidenta v nových, svobodných a spravedlivých volbách bez vnějšího vměšování. Evropská rada vyzývá běloruské orgány, aby ukončily násilí a represe, propustily všechny zadržované osoby a politické vězně, respektovaly svobodu sdělovacích prostředků a občanskou společnost a zahájily inkluzivní národní dialog. Evropská rada souhlasí s tím, že by měla být zavedena omezující opatření, a vybízí Radu, aby neprodleně přijala příslušné rozhodnutí. Evropská rada rovněž vybízí Evropskou komisi, aby vypracovala komplexní plán ekonomické podpory demokratického Běloruska.
28. Pokud jde o běloruskou jadernou elektrárnu Ostrovec, Evropská rada opětovně zdůrazňuje, že je důležité zajistit jadernou a environmentální bezpečnost.

Konflikt v Náhorním Karabachu

29. Evropská rada vyzývá k okamžitému ukončení nepřátelských akcí a naléhavě vyzývá zúčastněné strany, aby se znovu zavázaly k trvalému příměří a mírovému urovnání konfliktu. Ztráty na životech a důsledky pro civilní obyvatelstvo jsou nepřijatelné. Konflikt nelze řešit vojenskou cestou ani formou vnějšího vměšování. Ázerbájdžán a Arménie by se měly zapojit do věcných jednání bez předběžných podmínek. Evropská rada vyjadřuje svou podporu spolupředsedům Minské skupiny OBSE a žádá vysokého představitele, aby posoudil, jakým způsobem může EU proces urovnání konfliktu dále podpořit.

Alexej Navalnyj

30. Evropská rada odsuzuje pokus o vraždu Alexeje Navalného vojenskou chemickou nervově paralytickou látkou typu „novičok“. Použití chemických zbraní představuje závažné porušení mezinárodního práva. Evropská rada vyzývá orgány Ruské federace, aby plně spolupracovaly s Organizací pro zákaz chemických zbraní (OPCW) s cílem zajistit nestranné mezinárodní vyšetřování a postavit odpovědné osoby před soud. Evropská rada se k této záležitosti vrátí na zasedání konajícím se ve dnech 15.–16. října 2020.
-